

ຄະນະວິທະຍາສາດທຳມະຊາດ
ພາກວິຊາ ວິທະຍາສາດຄອມພິວເຕີ

ການບໍລິຫານເຄື່ອງແມ່ຂ່າຍ (Server Administration)

ສອນໂດຍ: ອຈ ເພັດ ສອນວິໄລ

ມືຖື: 020 58390300

ອີເມວ: p.sonevilay@nuol.edu.la

ບົດທີ 1

ການບໍລິຫານເຄື່ອງແມ່ຂ່າຍເບື້ອງຕົ້ນ (Introduction to Server Administration)

ເນື້ອໃນໂດຍລວມ

- ເຄື່ອງແມ່ຄ່າຍເບື້ອງຕົ້ນ
- ລະບົບປະຕິບັດການທີ່ໃຊ້ໃນເຄື່ອງແມ່ຄ່າຍ
- ຜູ້ໃຊ້ຄອມພິວເຕີ
- ສິ່ງທີ່ຜູ້ບໍລິຫານລະບົບຄວນຮູ້
- ໜ້າທີ່ຂອງຜູ້ບໍລິຫານເຄື່ອງແມ່ຄ່າຍ

ເຄື່ອງແມ່ຄ່າຍເບື້ອງຕົ້ນ

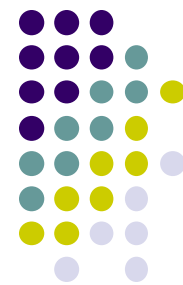
- ເຄື່ອງແມ່ຄ່າຍ (Server) ໝາຍເຖິງຄອມພິວເຕີ ຫຼື ລະບົບ ປະຕິບັດການທີ່ເຮັດໜ້າທີ່ໃຫ້ບໍລິການຢ່າງໃດຢ່າງໜຶ່ງໃຫ້ແກ່ ຄອມພິວເຕີເຄື່ອງຜູ້ໃຊ້ ຫຼື ໂປຣແກຣມຂອງເຄື່ອງຜູ້ໃຊ້ໃນລະບົບເຄື່ອງແມ່ຄ່າຍ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ຄອມພິວເຕີເຄື່ອງແມ່ຄ່າຍຈະແບ່ງອອກເປັນ 4 ປະເພດໃນການໃຫ້ບໍລິການ ເຊັ່ນວ່າ:
  - File Server
  - Print Server
  - Database Server
  - Application Server.

ລະບົບປະຕິບັດການທີ່ໃຊ້ໃນເຄື່ອງແມ່ຄ່າຍ

- ລະບົບປະຕິບັດການທີ່ເປັນ Linux ໄດ້ແກ່ Debian, Ubuntu, Red hat, Fedora, CentOS, ແລະອື່ນໆ.
- ສໍາລັບ Windows ນິຍົມໃຊ້ໄດ້ແກ່ Windows NT, Windows 2000 Server, Windows Server 2003, Windows Server 2008 ທີ່ພັດທະນາໂດຍບໍລິສັດ Microsoft

ຜູ້ໃຊ້ຄອມພິວເຕີ

ຜູ້ໃຊ້ຄອມພິວເຕີມີ 2 ປະເພດຄື:

- ຜູ້ໃຊ້ທົ່ວໄປ (Users)
- ຜູ້ໃຊ້ທີ່ເປັນຜູ້ດູແລລະບົບ (System Administrator).

ຜູ້ໃຊ້ທີ່ເປັນຜູ້ດູແລລະບົບຈະເຮັດໜ້າທີ່ໃນການຄວບຄຸມ ແລະ ເບິ່ງແຍງລະບົບໃຫ້ລະບົບເຮັດວຽກໄດ້ຢ່າງຖືກຕ້ອງ ແລະ ມີປະສິດ ທິພາບ ແລະ ໃຫ້ເຮັດວຽກໄດ້ໂດຍບໍ່ມີຫຍັງຂັດຄ້ອງ

ສິ່ງທີ່ຜູ້ບໍລິຫານລະບົບຄວນຮູ້

- ການຂຽນໂປຣແກຣມ (Programming)
- ການຕິດຕັ້ງອຸປະກອນຮາດແວ້ ແລະ ບໍາລຸງຮັກສາ (Hardware Installation and Maintenance)
- ສ້າງເອກະສານຄູ່ມືການຕັ້ງຄ່າ ແລະ ທົດສອບລະບົບ (Documentation and Testing)
- ການຕິດຕໍ່ກັບຜູ້ໃຊ້ (Human Interface)
- ເຄືອຄ່າຍ ແລະ ການສື່ສານຄອມພິວເຕີ (Network and computer communication)
- ໃຫ້ຄໍາແນະນໍາຜູ້ໃຊ້ (User Education)
- ນໍາໃຊ້ຫຼັກການແກ້ໄຂບັນຫາ (Diplomacy)

ສິ່ງທີ່ຜູ້ບໍລິຫານລະບົບຄວນຮູ້

- ກຳນົດສັນຍາຢ່າງລະອຽດ (Legal issue and Contract)
- ກວດສອບລະບົບ (Detective work)
- ບໍລິຫານ ແລະ ກຳນົດສິດທິ (Management and Policy setting)
- ມະນຸດສຳພັນ (Public relation)

ໜ້າທີ່ຂອງຜູ້ບໍລິຫານເຄື່ອງແມ່ຄ່າຍ

- ບໍລິຫານຜູ້ໃຊ້ຢູ່ໃນລະບົບ (Account Provisioning)
- ຈັດການກັບອຸປະກອນຮາດແວ (Adding and Removing Hardware)
- ສໍາຮອງຂໍ້ມູນ (Performing Backups)
- ຕິດຕັ້ງ ແລະ ຈັດການຊອບແວ (Installing and upgrading Software)
- ກວດສອບລະບົບ (Monitoring System)
- ແກ້ໄຂບັນຫາ (Troubleshooting)

ໜ້າທີ່ຂອງຜູ້ບໍລິຫານເຄື່ອງແມ່ຄ່າຍ

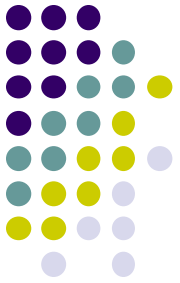

- ສ້າງເອກະສານຄູ່ມືບໍາລຸງຮັກສາ (Maintaining local documentation)
- ແກ້ຂໍ້ຜິດພາດ (Fixing bugs)
- ແນະນຳຜູ້ໃຊ້ (Helping users)
- ບັນທຶກຂໍ້ມູນລະບົບ (System accounting)
- ຄວາມປອດໄພ (Security)
- ເຮັດວຽກປະຈຳ (Day to day activities)

ຂໍ້ມູນອ້າງອີງ

- [1] ສັນໄຊ ຮຸ່ງເຮືອງຂຸສະກຸນ. LINUX Server Administration+Security. ວິດີໂມກຣຸບ, ໄທ. 2013
- [2] Wale Soyinka. Linux Administration: A Beginner's Guide, Fifth Edition, 2009
- [3] Naba Barkakati. Linux® All-in-One Desk Reference For Dummies,® 2nd Edition, 2006
- [2] Bill McCarty. Learning Red Hat Linux, 3rd Edition, 2003

ព្យាបាល និង ព្យាបាល

ឧបករណ៍